

The Business Benchmark on Farm Animal Welfare Nordic 2020 Rapport

Elisabeth Tjärnström, Nicky Amos and Dr. Rory Sullivan

Om Business Benchmark on Farm Animal Welfare

Business Benchmark on Farm Animal Welfare (BBFAW) er det ledende internasjonale systemet for vurdering av styring, forankring, resultatoppnåelse og åpenhet når det gjelder dyrevelferd¹ i næringsmiddelindustrien. Vurderingssystemet gjør det mulig for bedrifter, investorer, frivillige organisasjoner og andre aktører å få kjennskap til virksomhetenes praksis og resultater når det gjelder dyrevelferd, og det oppmuntrer til transparens og åpenhet i næringsmiddelindustrien. BBFAW er en pådriver – både direkte og gjennom innsatsen til bedrifter, investorer og andre som bruker dette verktøyet - for virksomhetenes forbedringer når det gjelder dyrevelferden.

Det globale BBFAW-programmet publiserte sin niende rapport i mars 2021. Den årlige referansemålingen dekker 150 av verdens ledende virksomheter fra næringsmiddelindustri, matvarehandel og HORECA. Vurderingen fokuserer på offentlig tilgjengelig informasjon knyttet til dyrevelferdsforvaltning, -styring, -innovasjon og -rapportering. BBFAW-metodikken er utviklet sammen med ledende dyrevelferdsorganisasjoner og støttes av et stort antall investorer. Disse investorene bruker BBFAW-rangeringen som grunnlag for deres engasjement med bedrifter og som en del av deres risikoidentifiseringsprosess.

BBFAW-sekretariatet forvaltes av Chronos Sustainability, som engasjerer seg med virksomheter og investorer, og som gir verktøy og praktisk veiledning til disse om viktige dyrevelferdsspørsmål. Det globale programmet støttes av BBFAWs grunnlegger, Compassion in World Farming og finansieringspartner, FOUR PAWS International. Til sammen bidrar disse organisasjonene med teknisk kompetanse, veiledning, finansiering og praktiske ressurser.

I 2019 ble BBFAW Nordic etablert som den første regionale versjonen av BBFAWs referansemålinger. MatPrat (Opplysningskontoret for egg og kjøtt) samarbeidet med Chronos Sustainability om å lansere BBFAW i Norge. Den første evalueringen av 26 av Norges ledende næringsmiddelbedrifter ble gjennomført i 2020 ved hjelp av BBFAW-metodikken. Funnene i denne grunnlinjevurderingen er presentert i denne rapporten. I begynnelsen av 2021 ble Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF) hovedpartneren til BBFAW Nordic i Norge.

BBFAW Nordic sine målsetninger er å:

- Dokumentere og forbedre velferdsstandardene i ledende norske næringsmiddelbedrifter ved å tilby et praktisk verktøy for arbeid med dyrevelferd
- Gi forbrukerne pålitelig og troverdig informasjon om norske næringsmiddelbedrifters forpliktelser til dyrevelferd
- Gi bedrifter årlige konfidensielle tilbakemeldinger på deres dyrevelferdsstyring og -rapportering
- Bidra til bedre velferd for produksjonsdyr i Norge og posisjonere Norge som et foregangsland innen dyrevelferd.

Intensjonen er å utvide BBFAW Nordic i årene som kommer til Danmark, Sverige og Finland som et virkemiddel til å fremme dyrevelferden i den nordiske næringsmiddelindustrien.

Mer informasjon om BBFAW Nordic-programmet finner du på <https://bbfaw-nordic.com>

Mer informasjon om det globale BBFAW-programmet finner du på www.bbfaw.com

Chronos Sustainability

BBFAW og BBFAW-Nordic programmene administreres av et uavhengig sekretariat under Chronos Sustainability Ltd. I denne rollen er Chronos Sustainability ansvarlig for å stille administrerende direktør til disposisjon samt andre ressurser som er nødvendige for å levere den årlige referansemålingen, undersøke og evaluere bedriftene, og være i dialog med investorer, bedrifter og andre aktører. Chronos Sustainability har hovedsete i Storbritannia og samarbeider med mange av verdens ledende selskaper, investorer og frivillige organisasjoner om å håndtere risikoene og forvalte mulighetene knyttet til bærekraft og relaterte spørsmål. Mer informasjon finner du på <https://www.chronossustainability.com/>

KLF

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF) ble stiftet i 1910 og er en interesse- og bransjeorganisasjon som representerer den privateide, frittstående delen av kjøtt-, egg- og fjørfebransjen i Norge. Organisasjonen har per 2020 rundt 140 medlemsbedrifter fordelt på rundt 150 anlegg og med en omsetning på til sammen rundt 21 milliarder kroner. Størrelsen på bedriftene varierer fra små bedrifter med 1-2 ansatte til store slakteri- og kjøttforedlingsbedrifter med flere hundre ansatte. Medlemsbedriftene består av eggpakkerier, eggproduktfabrikker, slakteri, kjøttindustri, importbedrifter, småskala-bedrifter og kjøttforretninger. Du finner mer informasjon om KLF på: <https://kjottbransjen.no/>

¹Eng. Farm animal welfare, egentlig 'husdyrvelferd' eller 'dyrevelferd for produksjonsdyr'. Siden rapporten kun omhandler produksjonsdyr, brukes for enkelhets skyld stort sett 'dyrevelferd'.

Innholdsfortegnelse

Forord	4
1 Benchmark 2020 - Hovedfunn	5
2 BFAW Nordic – Bakgrunn og samlede resultater	6
3 Benchmark 2020 - Resultater i detalj	10
4 Resultater – Konsekvenser og veien framover	17
5 Vedlegg	20
• Vedlegg 1: BFAW Nordic – Omfang og metode	
• Vedlegg 2: 2020 BFAW Nordic – Virksomhetsoversikt	

Forord

Norsk landbruk og vare-mottakerne i matindustrien har i årtier lagt vekt på god helse i husdyrpopulasjonen. Det er lagt ned mye arbeid, investeringer og tid.

Norsk landbruk og vare-mottakerne i matindustrien har i årtier lagt vekt på god helse i husdyrpopulasjonen. Det er lagt ned mye arbeid, investeringer og tid.

For alle dyreslag har det lenge vært aktive helsetjenester og et betydelig samarbeide på tvers i bransjen for å lykkes. Handlingene som gir den gode dyrevelferden, skjer naturlig nok i fjøset. Men uten Animalias innsats for å drive helsetjenestene og andre støtteverktøy som trengs, ville de vært vanskelig å løfte det nasjonale nivået, noe Norge har lyktes med.

Norsk husdyrproduksjon og hele verdikjeden for kjøtt og egg, har på 2000-tallet i økende grad blitt utfordret på dyrevelferd av storsamfunnet. Forventninger til god dyrevelferd fra forbrukerne er tydelig, og i det ligger det mer enn friske dyr med god helse. Samtidig er kunnskapen om dyrevelferden i norsk husdyrproduksjon og verdikjede i liten grad kjent og forstått.

Dels skyldes det at det er stadig færre husdyrholdere i landbruket og at dyra er mindre «synlig» pga økende behov for å beskytte dyrene fra sykdommer som MRSA og fugleinfluenza. Med økende avstand mellom husdyrbonden og forbrukeren, kan det skapes rom for tvil og usikkerhet.

I næringen er vi trygge på at norsk dyrevelferd aldri har vært bedre. Det betyr ikke at den ikke kan løftes ytterligere; det jobbes fortsatt systematisk og hardt for å få det til.

I 2013 kom bransjen dyrevelferdsprogram for kylling på plass. Etter det har bransjen etablert dyrevelferdsprogrammer for gris, høns, kalkun og rugerier, mens arbeidet med storfe og sau/lam er godt i gang.

Med BBFAW i Norge, håper vi at nok et verktøy for å forbedre dyrevelferden er på plass. En organisering av arbeidet som involvere alle ledd i verdikjeden, tror vi er en god løsning for å løfte dyrevelferden på alle dyreslag. Det gir oss også muligheten til å kommuniseres til storsamfunnet på en enhetlig, gjennomsiktig og troverdig måte på et komplisert tema.

De norske resultatene åpner på en ny måte å kunne sammenligne seg med utlandet. At det er en internasjonal uavhengig tredjepartsrevisor involvert, er et viktig forhold som bør inngi til tillitt til resultatene som presenteres.

Vi ser frem til å jobbe sammen med hele verdikjeden for mat for å vise frem hvordan god velferd kombinert med åpenhet kan gi fordeler for bønder, forbrukere og dyrene.

Bjørn-Ole Juul-Hansen

Adm. direktør, Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF)

Kapittel 1. Benchmark 2020 - Hovedfunn

Dette er den første rapporten fra BBFAW Nordic. Rapporten analyserer offentlig tilgjengelige dyrevelferdspolicyer, styringssystemer, rapportering og resultatoppnåelse til 26 av Norges ledende næringsmiddelbedrifter utfra 37 kriterier. BBFAW-metodikken er blitt etablert og testet globalt i ni år, og dermed er metodikken den mest anerkjente og omfattende internasjonale kartlegging av bedriftenes dyrevelferdspraksis.

Hovedfunn 1: Norske næringsmiddelbedrifter har et bedre utgangspunkt enn globale selskaper

Da den globale BBFAW-referansemålingen først ble gjennomført i 2012, oppnådde de 68 globale næringsmiddelbedrifter som deltok i snitt bare 25 % av den maksimale poengsummen. De 26 norske næringsmiddelbedrifter som ble vurdert i forbindelse med den første BBFAW Nordic-referansemålingen i 2020 oppnådde i snitt 32 %. Dette tyder på at bedriftene som deltok i BBFAW Nordic evalueringen har et bedre utgangspunkt enn de globale næringsmiddelvirksomhetene, og at bedrifter i Norge generelt forvalter og rapporterer om dyrevelferd på et ganske bra nivå. Resultatet viser oss også at dyrevelferd i Norge per i dag er et mer modent tema enn det var for globale næringsmiddelbedrifter i 2012. Noe som bidrar til disse forholdsvis gode resultater er kravet til norske næringsmiddelbedrifter om å rapportere dyrevelferdsindikatorer. Disse data kan igjen være nyttig for kunder, investorer og andre aktører i vurderingen av bedriftenes forpliktelser når det gjelder dyrevelferd. I og med at dette er det første året til den nordiske referansemålingen, tyder resultatene på at norsk næringsmiddelindustri har potensial til å innta en ledende internasjonal rolle innen dyrevelferd.

Hovedfunn 2: Rapportering om oppnådde resultater på dyrevelferd er godt utviklet i norske bedrifter, men bedriftene gir begrenset innsyn i sine styringsstrategier

Når vi sammenligner BBFAW Nordic-resultatene med de globale resultatene for 2020, ser vi at norske næringsmiddelbedrifter har gjort det bedre enn de globale selskapene på området Rapportering av resultater og innvirkning (gjennomsnittlig resultat på 15 % sammenlignet med globalt 13,6 %). Dette tyder på at rapportering av resultatoppnåelse på dyrevelferd er kommet lengre i Norge enn i andre deler av verden. Norske næringsmiddelbedrifter presterer imidlertid svakere enn globale næringsmiddelbedrifter når det gjelder å beskrive sine styringsprosesser og -systemer for dyrevelferd (under området Styring og ledelse) og deres bidrag til å fremme dyrevelferd i næringen (under området Innovasjon og pådriverfunksjon). Dette tyder på at mange norske bedrifter ennå ikke har tilstrekkelig beskrevet sin egen innsats for bedre dyrevelferdstiltak både i selskapet og næringsmiddelindustrien som helhet.

Hovedfunn 3: Enkelte dyrevelferdstiltak som er standard i Norge gir norske næringsmiddelbedrifter et fortrinn over globale selskaper

Nasjonal landbrukspraksis påvirkes av tradisjon så vel som regelverkskrav. En evaluering av de konkrete dyrevelferdsspørsmålene omfattet av BBFAW-vurderingen viser tydelig at vanlige, regulerte tiltak i Norge gir norske næringsmiddelbedrifter en fordel i forhold til globale selskaper. For eksempel er unngåelsen av profylaktisk antibiotika og bedøving av dyr før slakt obligatorisk. Dette tilsier at dersom norske bedrifter hadde beskrevet sin standard produksjonspraksis (hvorav mange tiltak er basert på regelverkskrav), ville det bli tydeligere for forbrukerne at norske bedrifter opererer etter høyere dyrevelferdsstandarder enn som finnes i mange andre land rundt om i verden.

Hovedfunn 4: For mange norske næringsmiddelbedrifter gir BBFAW et nyttig rammeverk for en strukturert styring og rapportering av dyrevelferdsarbeidet

Siden BBFAW først begynte å samarbeide med norsk næringsmiddelindustri i 2019, har det vist seg at mange næringsmiddelbedrifter har innført BBFAW-rammeverket som et nyttig verktøy til strukturering av både styring og rapportering av dyrevelferden. Resultatene for 2020 viser at norske næringsmiddelbedrifter er bredt fordelt på alle BBFAW-nivåer, som spenner fra nivå 6 (lavest) til nivå 1 (høyest). To norske bedrifter oppnår allerede den høyeste rangeringen på nivå 1. Selv om det er en del å gå på når det gjelder å styrke bedriftenes åpenhet om dyrevelferd, er det oppmuntrende å se at så mange norske næringsmiddelbedrifter allerede anerkjenner verdien av å ta i bruk en strukturert tilnærming til dyrevelferd og åpenhet. Det er også positivt at mange bedrifter ser betydningen av å bedre forstå de relative styrkene og svakhetene ved deres nåværende tilnærming og hvor det finnes forbedringsmuligheter.

Kapittel 2. BBFAW Nordic – Bakgrunn og samlede resultater

Næringsmiddelbedrifter over hele verden er under økende press for å vise at de tar dyrevelferd på alvor. Dette skyldes en rekke faktorer, som for eksempel økt bevissthet blant forbrukere og investorer om opprinnelsen, sikkerheten og kvaliteten til mat- og innsatsvarer, større interesse og investering i ikke-animalsk protein, og samfunnets forventninger til mer bærekraftig og effektiv husdyrproduksjon. Som reaksjon til disse trendene anerkjenner næringsmiddelbedriftene behovet for større åpenhet i verdikjeden, og dermed for å utstyre forbrukere, bedriftskunder og investorer med pålitelig informasjon om hvordan bedriftene håndterer dyrevelferd i egen drift og gjennom hele verdikjeden.

Business Benchmark on Farm Animal Welfare støtter næringsmiddelbedriftene ved å:

- Hjelp bedrifter til å forstå forventningene og interessene til viktige aktører (f.eks. kunder, forbrukere og investorer).
- Gi veiledning og klare forventninger til hvordan bedriftenes styringsprosesser og rapportering skal struktureres
- Legge til rette for at bedriftene kan måle seg selv mot andre virksomheter i samme bransje.
- Legge til rette for sammenligninger internt i bedrifter (f.eks. mellom interne forretningsenheter eller produkttyper) og gjøre det mulig å identifisere styrker og svakheter.

I Norge og Skandinavia for øvrig er dyrevelferd dekket av et omfattende regelverk. Gjennomføring av regelverket er overvåket av de respektive myndigheter. Men siden mange næringsmiddelbedrifter opererer i et globalt marked, må de kunne reagere på endringer i samfunnets forventninger til næringsmiddelindustrien når det gjelder en rekke sosiale og miljømessige spørsmål. Et av disse spørsmål er dyrevelferd. De siste årene har gjentatte avsløringer i media over hele Skandinavia uttrykt bekymring over behandling av husdyr på gårder og mangel på tilstrekkelig håndhevelse av regelverket. Det har derfor blitt avgjørende for næringsmiddelbedriftene å gjenopprette forbrukernes tillit til sine produkter og merkevarer gjennom forbedret forvaltning av og større åpenhet om dyrevelferdspraksis og resultatopptak. Bedrifter forstår i økende grad at innføring av god dyrevelferdspraksis er viktig for å beskytte sine forretningsinteresser, både gjennom håndtering av nedsiderisikoen knyttet til dårlig dyrevelferd, og gjennom realisering av forretningsmuligheter knyttet til markedsføring av produkter med god dyrevelferd til bedriftskunder og forbrukere.

Global BBFAW (2020):

**150 virksomheter fra 24 land:
63 matprodusenter, 52 handelsaktører, 35 HORECA-bedrifter**

BBFAW Nordic (2020):

**26 virksomheter i Norge: 20 matprodusenter, 4 handelsaktører,
2 HORECA-bedrifter**

Tabell 2.1: Oversikt over norske virksomheter etter kategori

Matprodusenter	Dagligvarehandelen	HORECA
Den stolte hane	Coop Norge	Nordic Choice Hotels
Fatland	Norgesgruppen	Scandic Hotels
Furuseth Slakteri	Rema 1000	
Gårdsand	Reitangruppen	
Grilstad		
Horn Slakteri		
Jens Eide		
Kavli Holding/Q-meierierne		
Nomad Foods/Findus Norge		
Nordfjord kjøtt		
Nordlaks		
Norsk Kylling		
Nortura		
Orkla		
Salmar		
Scandi Standard		
Scandza/Leiv Vidar		
Tine meieri		
Toten eggpakkeri		
Ytterøy kylling		

Bedriftenes rangering og oppnådde resultater

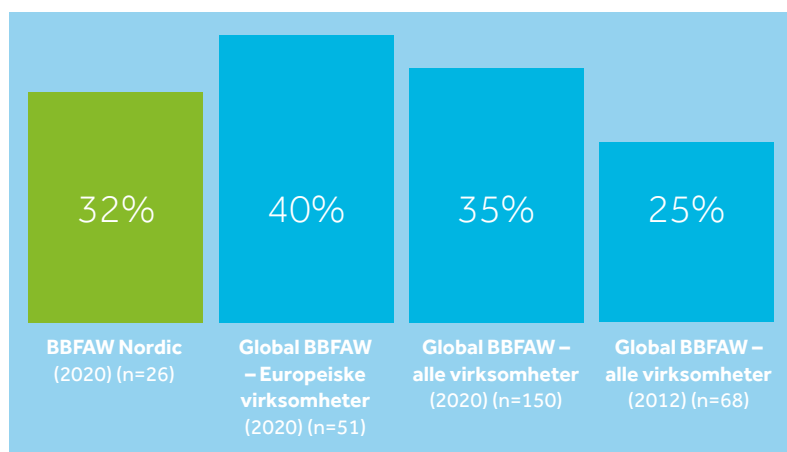
I likhet med den globale evalueringen er scorene til bedriftene i BBFAW Nordic fordelt på seks nivåer, som vist i tabell 2.2. Figur 2.1. viser samlet prosentsscore for BBFAW Nordic-virksomhetene i 2020 sammenlignet med resultatene i den globale BBFAW, både for alle globale selskaper og for de 51 europeiske selskapene (unntatt Storbritannia) som er med i den globale referansemålingen.

Tabell 2.2: BBFAW nivåer

Nivå	Prosentsscore
1: Virksomheten har en ledende posisjon i arbeid med god dyrevelferd	>80%
2: Dyrevelferd er en integrert del i virksomhetens strategi	62 – 80%
3: Virksomheten har en policy og fokuserer på dyrevelferd, men implementeringen er ikke helt på plass	44 – 61%
4: Virksomheten har gjort framskritt i å implementere en forpliktende policy for dyrevelferd	27 – 43%
5: Virksomheten ser dyrevelferd som et relevant forretningstema, men det er ikke publisert informasjon om at det følges opp	11 – 26%
6: Virksomheten publiserer lite eller ingenting som viser at de vurderer dyrevelferd som et relevant forretningstema	<11%

Figur 2.1. Sammenligning av samlet prosentsscore for ulike regioner (BBFAW Nordic og BBFAW Global)

Tabell 2.3: BBFAW Nordic – Rangering av virksomhetene (2020)

Nivå 1 Ledende	Nivå 2 Integrert i forretningsstrategien	Nivå 3 Etablert, men mer arbeid gjenstår	Nivå 4 Det gjøres fremskritt i implementering	Nivå 5 På forretnings- planen, men begrenset dokumentasjon på implementering	Nivå 6 Ingen dokumentasjon om at dyrevelferd er på forretningsplanen
2	0	5	9	3	7
Den Stolte Hane Norsk Kylling		Furuseth Orkla Nordlaks Scandi Standard Tine	Norges Gruppen Nomad Foods/Findus Norge Nortura Grilstad Jens Eide Rema 1000 Fatland Meat Coop Norge Nordic Choice Hotels	Toten Eggpakkeri Salmar Nordfjord Kjøtt	Reitangruppen Horns Slakteri Kavli Holding Scandza/Leiv Vidar Ytterøykylling Scandic Hotels Group Gårdsand

Samlede Resultater

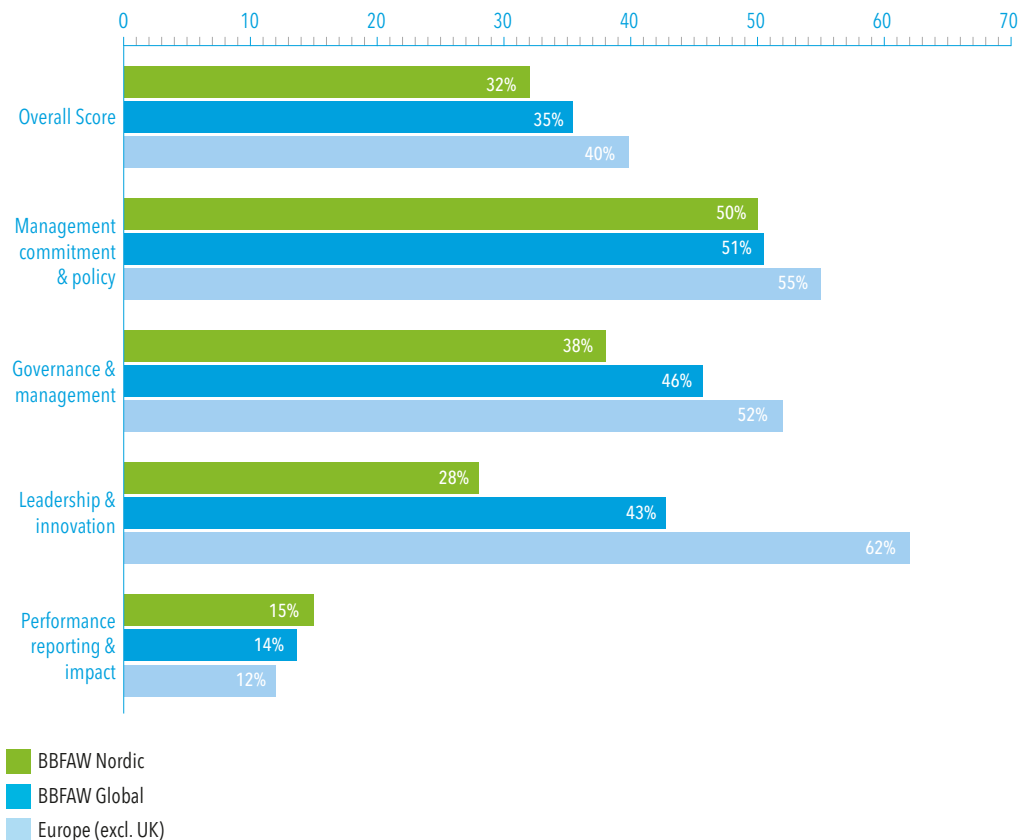
I 2020 var den samlede prosentsscoren for BBFAW Nordic-bedrifter 32 %, som er ganske lik den samlede globale scoren på 35 % for samme periode. Den litt lavere samlede prosentsscoren er ikke uventet, gitt at den globale BBFAW er et etablert program som er blitt utviklet over ni år, noe som har gitt globale selskaper tid til å bli kjent med både metodikken og vurderingsprosessen. Sett i forhold til den første globale referansemålingen i 2012, da globale selskaper oppnådde en samlet prosentsscore på 25 %, er resultatet til BBFAW Nordics fra 2020 svært bra.

Spredningen av bedrifter på tvers av BBFAW-nivåene er også et oppmuntrende tegn. Ti bedrifter er rangert i de to laveste BBFAW-nivåene (nivå 5 og nivå 6), noe som antyder at disse bedriftene ennå ikke har offentlig anerkjent dyrevelferd som et viktig forretningstema, eller at de ennå ikke har formalisert sine dyrevelferdsforpliktelser. Ni norske næringsmiddelbedrifter er plassert i nivå 4, noe som antyder at disse bedriftene gjør fremskritt i implementeringen av sine retningslinjer og forpliktelser på dyrevelferd.

Det er viktig å erkjenne at 2020 har vært et spesielt vanskelig økonomisk år for de fleste bransjer som følge av COVID-19-pandemien. Spesielt innen matsektoren har situasjonen ført til nedskjæringer og begrensede revisjoner av selskapenes drift og forsyningskjeder. Dette kan ha hindret noen bedrifter i å offentliggjøre detaljer om deres dyrevelferdsstyring eller resultatoppnåelse.

Til tross for dette er syv av de 26 bedriftene rangert i de tre øverste nivåene. Dette antyder at disse bedriftene har etablert en dyrevelferdspolicy og at de har tydelige systemer og prosesser på plass for å håndtere dyrevelferd i både egen drift og gjennom sine forsyningskjeder. To matprodusenter har oppnådd en nivå 1-rangering, et tegn på at dyrevelferd integreres i disse bedriftenes virksomhet, og at bedriftene rapporterer om sine dyrevelferdsresultater.

Figur 2.2. Samlet prosentsscore for ulike BBFAW virksomheter etter hovedområde (2020-resultater)

Kapittel 3. Benchmark 2020 - Resultater i detalj

BBFAW-metoden omfatter totalt 37 kriterier fordelt på fire hovedområder: Ledelsesforankring og policy, Styring og ledelse, Innovasjon og pådriverfunksjon, og Rapportering av resultater og innvirkning. Hovedområdene er vektet noe ulikt, med den høyeste vektning (35 %) for området Rapportering av resultater og innvirkning. Dette er i tråd med BBFAWs mål om å framskynde virksomhetenes fokus på dyrevelferd og bidra til faktiske forbedringer av dyrevelferd i praksis. (For mer informasjon om BBFAW-metodikken, se vedlegg 1.)

Hovedområde 1. Ledelsesforankring og policy

På dette område får bedriftene poeng for å ha anerkjent dyrevelferd som et relevant forretningstema og for å ha forpliktet seg til god dyrevelferd i en policyerklæring eller -uttalelse. Bedriftene får også poeng for å ha konkrete forpliktelser til åtte kriterier av særlig relevans for dyrevelferden: Unngåelse av sterkt begrenset bevegelsesfrihet i intensivt dyrehold, tilgang på artsspesifikk miljøberikelse, unngåelse av produkter fra genmanipulerte eller klonede husdyr, unngåelse av bruk av vekstfremmende midler, reduksjon eller unngåelse av profylaktisk bruk av antibiotika, unngåelse av smertefulle rutineinngrep, bruk av bedøving før avliving på slakteriet og unngåelse av lange transporter for livdyr (definert som mer enn åtte timer).

Totalt 24 (92 %) av de 26 bedriftene som ble evaluert av BBFAW Nordic Benchmark 2020 anerkjenner dyrevelferd som et relevant forretningstema, 17 bedrifter (65 %) uttrykker en generell forpliktelse til dyrevelferd i en policyerklæring og 16 bedrifter (62 %) har en formell overordnet dyrevelferdspolitik. Selv om dette er oppmuntrende, viser dette også at nesten en tredjedel av de vurderte bedriftene gir begrenset eller ingen informasjon om deres holdning til dyrevelferd eller ennå ikke har formalisert styringen av sitt dyrevelferdsarbeid.

Av de 26 BBFAW Nordic-virksomhetene:

- **24 (92%)** virksomheter anerkjenner dyrevelferd som et relevant forretningstema
- **17 (65%)** virksomheter har en generell forpliktelse til dyrevelferd i en policyerklæring, og 14 av disse omfatter en beskrivelse av vedtatte prosesser for gjennomføringen
- **16 (62%)** virksomheter har en formell overordnet dyrevelferdspolitik
- **20 (77%)** virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å unngå begrenset bevegelsesfrihet i intensivt dyrehold
- **16 (62%)** virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å gi tilgang på egnet artsspesifikk miljøberikelse
- **9 (35%)** virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å unngå genmanipulering og kloning
- **11 (42%)** virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å unngå bruk av vekstfremmende midler
- **15 (58%)** virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å redusere eller unngå profylaktisk bruk av antibiotika
- **14 (54%)** virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å unngå smertefulle rutineinngrep
- **15 (58%)** virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å unngå kjøtt fra dyr som slaktes uten bedøving før avliving
- **15 (58%)** virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å unngå lange transporter for livdyr

3 av 5

norske virksomheter har publisert en dyrevelferdspolitik.

Alle unntatt to av de 26 virksomhetene anerkjenner viktigheten av dyrevelferd for sin forretningsdrift, og et flertall av bedriftene har formalisert sitt engasjement for dyrevelferd i en policyerklæring eller tilsvarende dokument. Interessant nok har flere bedrifter forpliktet seg til å unngå begrenset bevegelsesfrihet enn antallet som har publisert en dyrevelferdspolicy. Dette kan tolkes som at spørsmålet om begrenset bevegelsesfrihet (f.eks. å kun bruke egg fra frittgående høner) kan for mange bedrifter være en inngangsport til dyrevelferdsarbeidet, det vil si et første skritt mot en mer omfattende tilnærming til dyrevelferd.

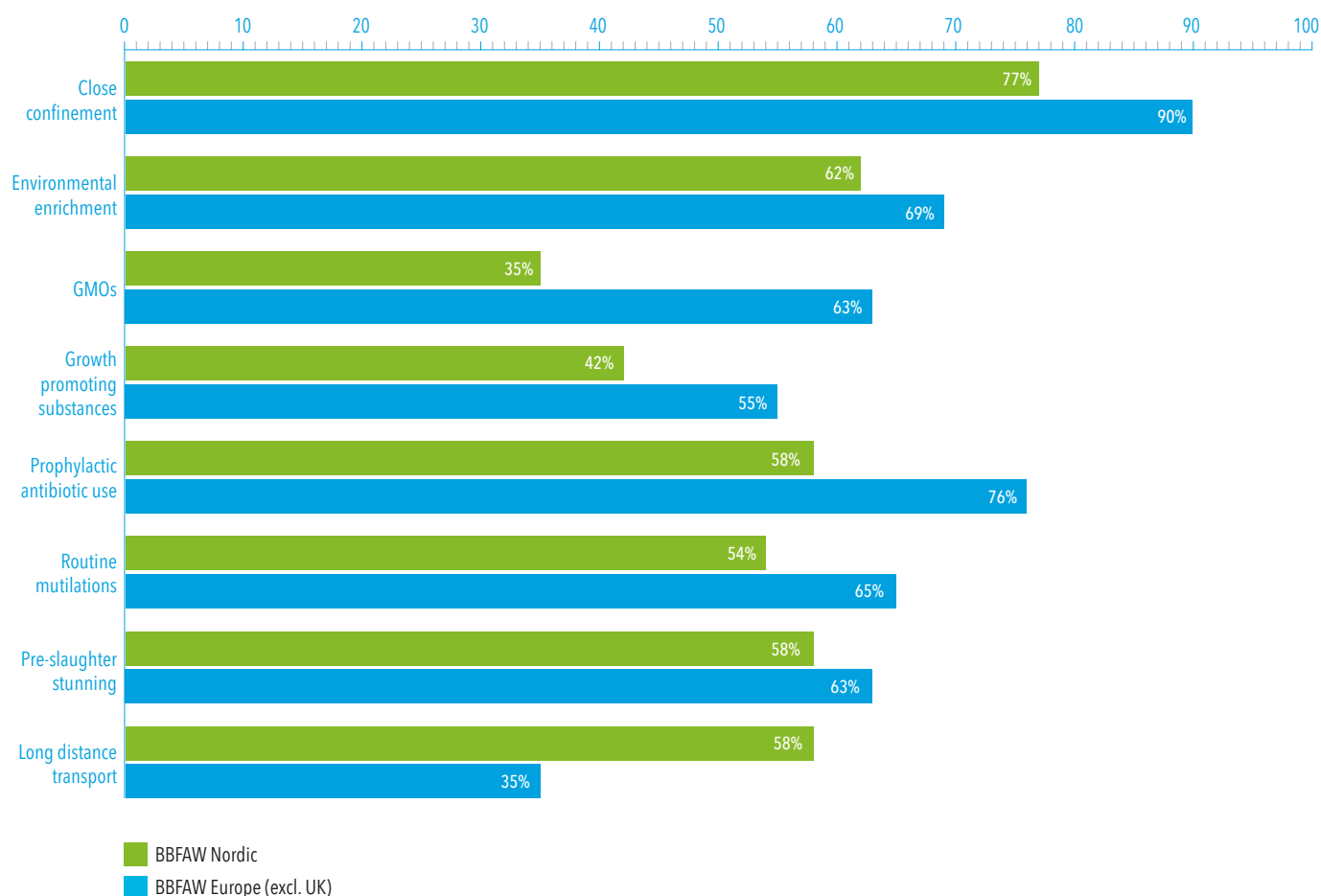
Figur 3.1 viser andelen bedrifter med forpliktelser knyttet til de åtte sentrale dyrevelferdskriteriene som BBFAW har vurdert. Disse åtte kriteriene er: Unngåelse av sterkt begrenset bevegelsesfrihet i intensivt dyrehold, tilgang på artsspesifikk miljøberikelse, unngåelse av genmanipulering og kloning, unngåelse av bruk av vekstfremmende midler, reduksjon eller unngåelse av profylaktisk bruk av antibiotika, unngåelse av smertefulle rutineinngrep, bruk av bedøving før avlaving på slakteriet og unngåelse av lange transporter for livdyr. Det er viktig å merke seg at disse forpliktelsene ofte kun omfatter enkelte arter, produkttyper eller geografiske områder.

Gjennomsnittlig prosentsscore for BBFAW Nordic-virksomhetene for hovedområdet Ledelsesforankring og policy var 49,6 %. Dette er noe lavere enn resultatet på 54,8 % for europeiske selskaper (unntatt Storbritannia) i den globale BBFAW.

4 av 5

norske virksomheter har helt eller delvis forpliktet seg til å unngå begrenset bevegelsesfrihet.

Figur 3.1. Andel virksomheter med forpliktelser knyttet til spesifikke dyrevelferdskriterier (2020)

Hovedområde 2. Styring og ledelse

I BBAWAs hovedområde Styring og ledelse vurderes virksomhetene på grunnlag av hvor gode sine styringssystemer og prosesser er til å sikre gjennomføringen av virksomhetenes dyrevelferdsforpliktelser både internt og gjennom verdikjeden.

Av de 26 BBAW Nordic-virksomhetene:

- **14 (54%)** virksomheter har definert noe ansvar for oppfølging av dyrevelferd hos et individ eller en nærmere angitt gruppe
- **16 (62%)** virksomheter har fastsatt mål og tiltak for oppfølging av dyrevelferd
- **8 (31%)** virksomheter gir noe opplæring om dyrevelferd til sine ansatte
- **11 (42%)** virksomheter har en beredskapsplan på plass ved eventuelle avvik
- **16 (62%)** virksomheter inkluderer dyrevelferd i (noen av) sine leverandøravtaler
- **15 (58%)** virksomheter inkluderer dyrevelferd ved tilsyn og revisjon av sine leverandører
- **14 (54%)** virksomheter gir støtte og/eller opplæring i dyrevelferd til sine leverandører
- **18 (69%)** virksomheter bruker/deltar i en sertifiseringsordning som omfatter dyrevelferd for minst en del av sine husdyrprodukter

Disse funnene tyder på at styringssystemene og -prosessene som brukes til å forvalte dyrevelferd i de norske virksomhetene kunne styrkes. For eksempel, antyder resultatene at nesten halvparten av bedriftene ikke har plassert ansvaret for forvaltningen av dyrevelferd, verken i den daglige driften eller på toppledernivå. For å sikre en god styring av dyrevelferden er det viktig å plassere ansvaret og sikre strategisk og operativt tilsyn med dyrevelferden i virksomheten.

Bare en tredjedel (31 %) av de vurderte bedriftene gir en eller annen form for opplæring om dyrevelferd til sine ansatte, og mindre enn halvparten av virksomhetene (42 %) beskriver tiltak som iverksettes ved avvik fra egen dyrevelferdspolicy.

Det er oppmuntrende at 62 % av bedriftene har fastsatt mål og tiltak for oppfølging og forbedring av dyrevelferd. Målsetninger bidrar til at bedriftene iverksetter virkningsfulle tiltak for å gjennomføre sine dyrevelferdsforpliktelser i forretningsprosesser og -systemer ved å tildele ressurser og plassere ansvar for måloppnåelse innen en bestemt tidsfrist.

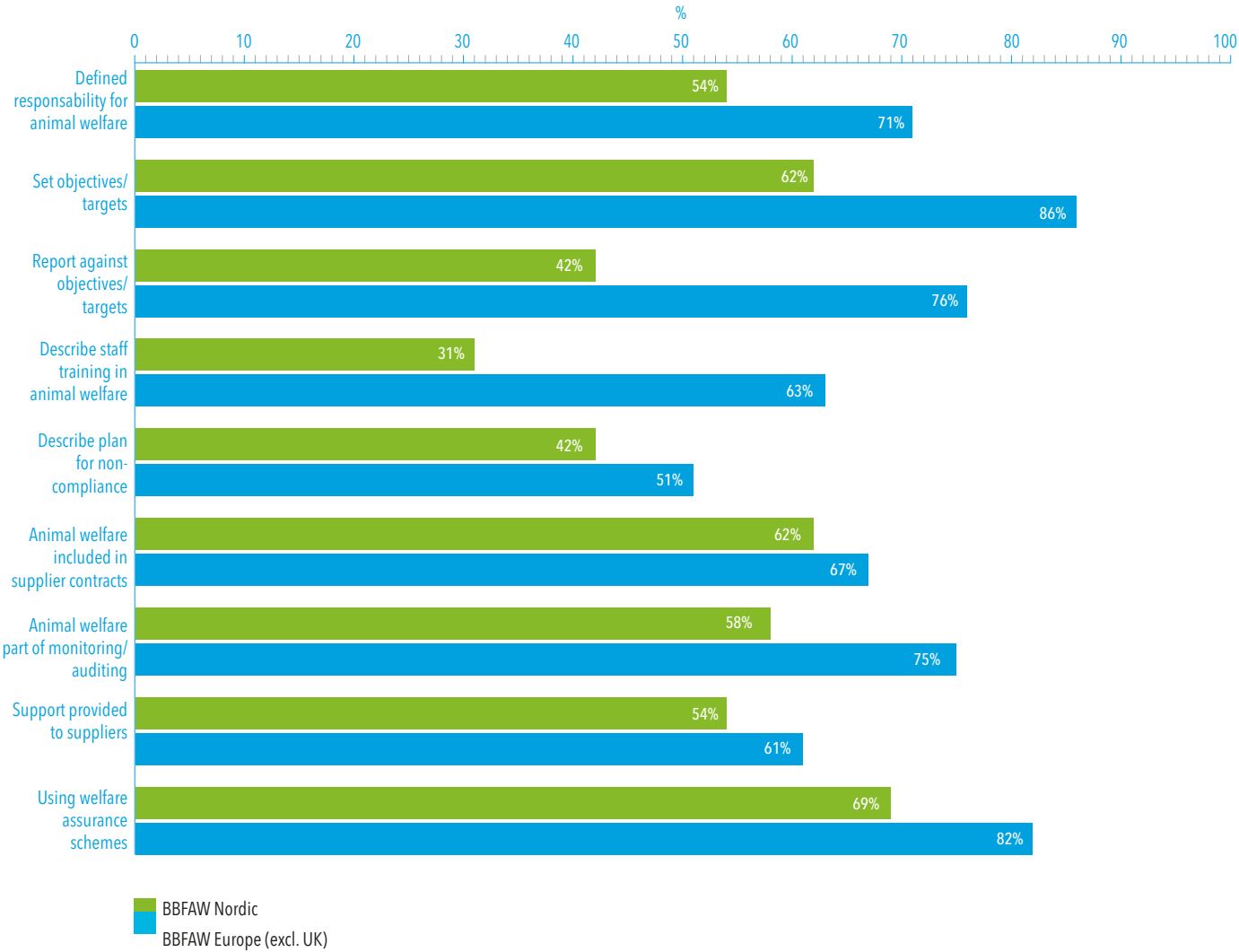
Mer enn halvparten av virksomhetene samarbeider med sine leverandører for å fremme dyrevelferd, blant annet ved å inkludere dyrevelferd i leverandøravtaler (62 %) og ved revisjonen av sine leverandører (58 %), samt ved å gi støtte og opplæring i dyrevelferd til sine leverandører (54 %). Det er også oppmuntrende at mer enn to tredjedeler (69 %) av virksomheter bruker en eller annen form for merke- eller sertifiseringsordning for sine produkter. Dette resultatet kan nok forklares ut i fra at det i Norge finnes sertifiseringsordninger og/eller bransjestandarder for dyrevelferd for de fleste viktige husdyrarter (f.eks. gris, høns, kalkuner og kleskerier), med ordninger for storfe og sau/lam under utvikling.

Hovedområdet Styring og ledelse viser størst forskjell mellom BBAW Nordic og de europeiske selskaper vurdert i BBAW Global. Gjennomsnittlig prosentscore for BBAW Nordic-virksomhetene var 38,3 % (sammenlignet med 51,7 % for de europeiske selskaper i BBAW Global i 2020). Når det gjelder enkeltspørsmål, har 62 % av BBAW Nordic virksomhetene fastsatt mål og tiltak for dyrevelferd (sammenlignet med 86 % av de europeiske selskaper), og 58 % av BBAW Nordic virksomhetene (sammenlignet med 75 % av de europeiske selskaper) beskriver hvordan de overvåker og reviderer gjennomføringen av deres dyrevelferdspolitikk. Det må nevnes at den globale BBAW evalueringen fortsatt måler årlige forbedringer i hvordan bedrifter styrker sine interne prosesser for å sikre en vellykket implementering av deres dyrevelferdspolitikk. Vi forventer derfor at bedrifter i BBAW Nordic evalueringen også kommer til å forbedre sin score på dette hovedområde over tid.

69%

av virksomhetene bruker/deltar i en sertifiseringsordning som omfatter dyrevelferd for minst noen produkter

Figur 3.2. Sammenligning av resultatene fra hovedområde Styring og ledelse (2020)

Hovedområde 3. Innovasjon og pådriverfunksjon

Hovedområdet Innovasjon og pådriverfunksjon evaluerer virksomhetenes innsats for å fremme dyrevelferd i næringsmiddelindustrien, gjennom deltakelse i relevante bransjeinitiativer og investeringer i dyrevelferdsrelaterte forskningsprosjekter. En del av evalueringen ser på virksomhetenes tiltak rettet mot sine bedriftskunder og forbrukere for å fremme bedre dyrevelferd. Virksomhetene spiller en viktig rolle når det gjelder å støtte forsknings- og utviklingsprogrammer som bidrar til bedre dyrevelferd, og ved å delta i initiativer som skal utvikle og fremme rammebetingelser, insentiver, kunnskap og forståelse på tvers i bransjen.

Det fremgår av resultatene at få norske bedrifter offentliggjør informasjon om deres deltakelse i bransjeinitiativer eller satsing på forsknings- og utvikling for bedre dyrevelferd. Det ser videre ut som om mindre enn halvparten (46 %) av virksomhetene kommuniserer med sine kunder/forbrukere om dyrevelferd. Dette antyder at det ligger en mulighet her for norske bedrifter å vise forbrukerne verdien og betydningen av å kjøpe produkter basert på god dyrevelferd.

Av de 26 BBFAW Nordic-virksomhetene:

- **8 (31%)** virksomheter investerer i forsknings- og utvikling for bedre dyrevelferd
- **5 (19%)** virksomheter deltar i bransjesamarbeid for å fremme dyrevelferd
- **12 (46%)** virksomheter kommuniserer med forbrukere/kunder for å fremme dyrevelferd

Informasjon om dyrevelferd er viktig i alle ledd i matverdikjeden dersom bedriftene skal bidra til økt bevissthet om, støtte for og etterspørsel etter produkter basert på bedre dyrevelferd. I den globale BBFAW vurderingen har vi i det siste sett at andelen produsenter og bedrifter som rapporterer om kundekommunikasjon har økt betydelig (fra 40 % i 2019 til 60 % i 2020), noe som antyder at næringsmiddelbedrifter over hele verdikjeden øker innsatsen for å gå i dialog med sine kunder - både bedriftskunder og forbrukere – om spørsmål knyttet til dyrevelferd.

Hovedområde 4. Rapportering av resultater og innvirkning

I hovedområdet Rapportering av resultater og innvirkning får virksomhetene poeng for rapportering om resultatoppnåelse og innvirkning når det gjelder dyrevelferd. I første del gis poeng for rapportering om andelen av alle relevante dyrearter som i sine globale forsyningskjeder påvirkes av virksomhetenes forpliktelser til de viktigste dyrevelferdskriteriene omtalt i hovedområde 1. I den andre delen av dette hovedområde blir virksomhetene målt på den faktiske andelen av dyr som påvirkes (som prosentandel av deres globale forsyningskjeder). Mange av spørsmålene om "innvirkning" er knyttet til spesifikke arter (verpehøns, slaktekyllinger, griser og melkekyr).

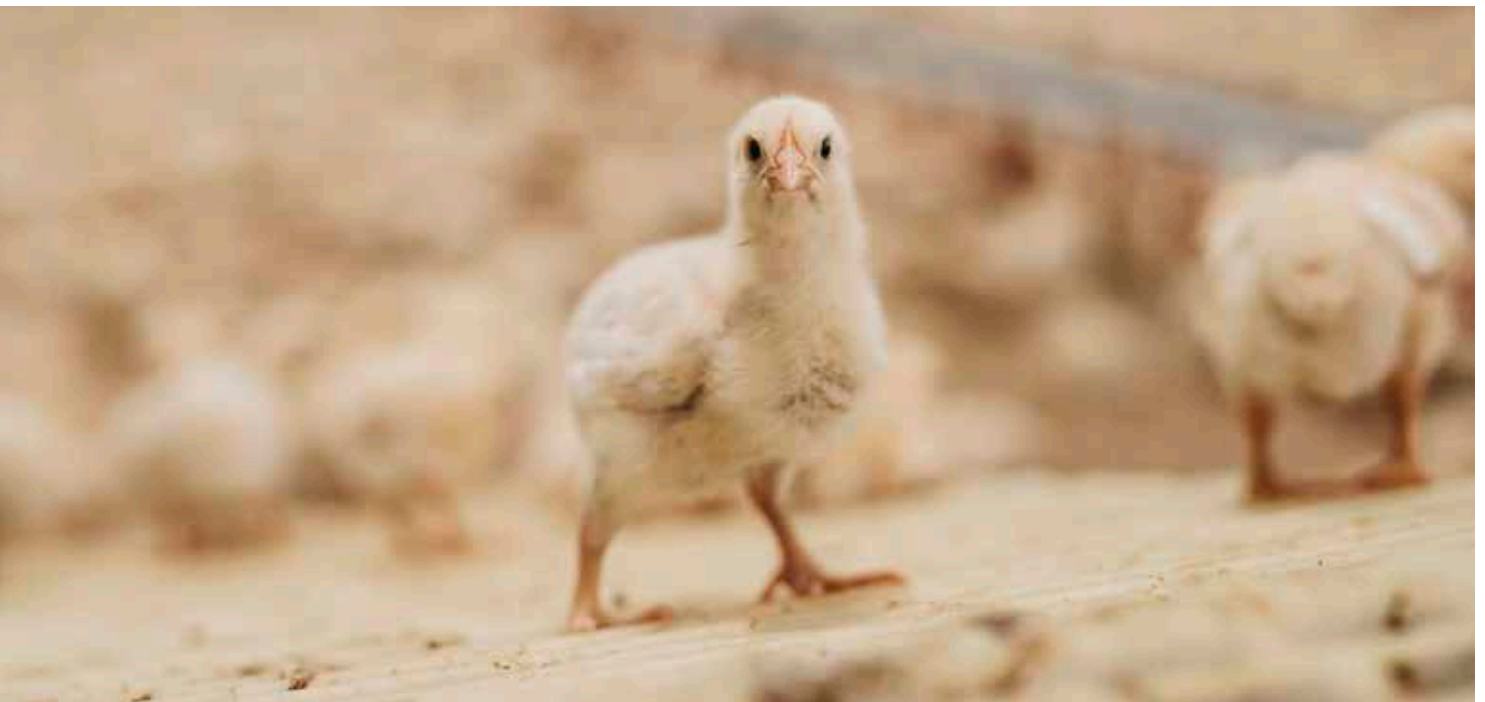
BBFAW har de siste årene gradvis økt vekten av dette hovedområdet. Dette samsvarer med BBFAWs overordnede mål om å forbedre dyrevelferdsstandardene i globale matforsyningskjeder. Det er derfor ikke bare viktig for bedrifter å offentliggjøre sine forpliktelser til dyrevelferd og beskrive hvordan dyrevelferden styres, men de må også dokumentere deres innvirkning på dyrenes velferd som følge av at disse forpliktelsene gjennomføres.

Av de 26 BBFAW Nordic-virksomhetene:

- **8 (31%)** virksomheter rapporterer om andel dyr uten svært begrenset bevegelsesfrihet
- **4 (15%)** virksomheter rapporterer om andel dyr som ikke utsettes for smertefulle rutineingrep
- **4 (15%)** virksomheter rapporterer om andel dyr som bedøves før avlaving
- **8 (31%)** virksomheter rapporterer om transporttid ved frakt av livdyr
- **10 (38%)** virksomheter rapporterer om konkrete velferdsparametre
- **14 (54%)** virksomheter beskriver endringer/framskritt og trender i praktisk dyrehold og dyrevelferd
- **5 av de 15** virksomheter der spørsmålet var relevant (**33 %**) rapporterer om andel verpehøns som er frittgående
- **7 av de 15** virksomheter der spørsmålet var relevant (**47 %**) rapporterer om andel slaktekyllinger som er saktevoksende hybrider med bedre velferd
- **4 av de 26** virksomheter (**15%**) rapporterer om andel dyr (ikke inkludert fisk) som bedøves før avlaving
- **7 av de 26** virksomheter (**27%**) rapporterer om andel dyr (ikke inkludert fisk) som transporteres innenfor angitte maksimumsreisetider

BBFAW Nordic-virksomheter har foreløpig ikke rapportert mye om resultater og innvirkning av deres dyrevelferdsarbeid. Med en samlet gjennomsnittlig prosentsscore på 15 %, oppnår BBFAW Nordic-virksomhetene likevel en høyere gjennomsnittlig prosentsscore for dette hovedområdet enn de globale og europeiske BBFAW-virksomheter, som oppnådde henholdsvis 13,6 % og 12,2 %. Med tanke på det omfattende arbeidet norske næringsmiddelbedrifter gjør for å overvåke og rapportere om dyrevelferdsmål, for eksempel innenfor de norske sertifiseringsordningene og bransjestandardene for dyrevelferd, finnes åpenbart allerede systemer og prosesser for innsamling av data om dyrevelferd på gårdene. Dette tyder på at norske bedrifter er godt posisjonert til å publisere data om resultatoppnåelse, og at de har potensial til å innta en internasjonal lederposisjon når det gjelder åpenhet om dyrevelferd.

De mest rapporterte resultatene blant BBFAW Nordic-virksomheter gjelder data om begrenset bevegelsesfrihet (31 %) og gjennomsnittlig transporttid (31 %). Disse resultatene ligner på den globale BBFAW, der begrenset bevegelsesfrihet fortsatt er det resultatområdet med høyest svarprosent (65 % av bedriftene rapporterer minst noen data). Imidlertid er mesteparten av resultatrapporteringen fremdeles begrenset til enkelte land, arter eller produkttyper. Kun 5 % av virksomhetene rapporterer om andel dyr som ikke lever med begrenset bevegelsesfrihet for alle relevante geografiske områder, arter og produkter.

Litt over halvparten av BBFAW Nordic-virksomhetene (54 %) beskriver fremskritt og trender i praktisk dyrehold og dyrevelferd i forhold til sine policyforpliktelser eller forbedringsmål, noe som er positivt. I tillegg rapporterer 38 % på konkrete velferdsparametre (f.eks. dødelighet, halthet hos melkekyr, fjærdrakt hos verpehøns og lakselus i oppdrettsfisk), som brukes til å evaluere resultatene til dyrevelferdsstyring og -praksis. Til tross for deres betydning, rapporterer kun 23 % av de globale BBFAW virksomhetene på disse velferdsparametre. Norske bedrifter får muligens noe drahjelp i og med at de er pålagt å innhente og rapportere slike data i henhold til aktuelle bransjestandarder.

Næringsmiddelbedrifter, både i Norge og globalt, gir generelt ikke nok detaljer i sine resultatrapporter for å kunne nøyaktig bestemme andelen dyr som blir påvirket i sine globale forsyningskjeder². Det er viktig å anerkjenne BBFAWs strenge tolkning av kriteriene for vurdering av innvirkning, som krever at bedrifter rapporterer ett enkelt tall som mål på deres innvirkning på aktuelt tema på tvers av hele (100 %) deres globale forsyningskjede². Det hender, f.eks., at bedrifter rapporterer data for et bestemt land eller produktlinje, men ikke gir noen kontekst for disse dataene. Når det ikke er klart hvordan dataene skal tolkes som et mål på andel av global forsyning, kan BBFAW ikke tildele bedrifter mer enn minimum antall poeng.

I løpet av de siste årene, har BBFAW økt vektleggingen av resultatenes innvirkning på dyrevelferd. Til tross for de generelt lave poengsummene i dette hovedområde, viser de globale BBFAW data oppløftende tegn til forbedring. For eksempel:

- **83** (61 % av bedriftene der spørsmålet var relevant) av globale virksomheter rapporterer om andelen verpehøns i sine globale forsyningskjeder som er frittgående
- Selv om den er lav, har andelen globale virksomheter som rapporterer om andelen slaktekyllinger fra linjer med lavere tilvekstpotensiale og bedre velferd økt fra **4%** i 2019 til **13%** (av bedriftene der spørsmålet var relevant) i 2020.
- **31%** | 2020 rapporterte 31 % av globale virksomheter, sammenlignet med bare 23 % i 2019, om andelen dyr (inkludert fisk) i sine globale forsyningskjeder som bedøves før avlving.

Dette innebærer at globale næringsmiddelbedrifter i økende grad forstår viktigheten av ikke bare å offentliggjøre sine forpliktelser til bedre dyrevelferd, men også å regelmessig rapportere om resultater og fremgang. Etter hvert som norske virksomheter blir mer kjent med BBFAW-metodikken, forventer vi å se forbedringer i deres rapportering av dyrevelferdsstyring og -resultater.

²For dagligvarekjedene gjelder noen av disse spørsmålene bare for egne merkevarer

Kapittel 4. Resultater – Konsekvenser og veien framover

Det globale perspektivet

For å sette den samlede gjennomsnittsscoren for BBAW Nordic-virksomheter i sammenheng, sammenligner vi i det følgende resultatene på tvers av ulike geografiske områder. I BBAW Global (2020) fortsetter britiske selskaper, med en gjennomsnittlig prosentsscore på 64 %, å gjøre det bedre enn selskaper i andre geografiske områder. Storbritannia hadde verdens første dyrevelferdslovgivning, og temaet har vært viktig for mange britiske næringsmiddelbedrifter og forbrukere i flere år. Europa (unntatt Storbritannia) er regionen med nest-høyest score, med en gjennomsnittlig prosentsscore på 40 %. Generelt scorer europeiske virksomheter høyere enn de globale på alle områder bortsett fra hovedområdet Rapportering av resultater og innvirkning. Selv om andre geografiske områder fortsetter å ligge bak Storbritannia og Europa, har den samlede gjennomsnittlige prosentsscoren for latinamerikanske selskaper, på 32 %, gått forbi nordamerikanske selskaper, som scoret 29 %. Asia-Stillehavsregionen var den eneste andre geografiske regionen som viste en økning i gjennomsnittlig totalscore i 2020, fra 12 % til 15 %. Det må imidlertid nevnes at denne økningen er fra et svært lavt utgangspunkt.

Forbedringer over tid

BBAW har siden 2012 spilt en viktig rolle i å definere forventninger til – og fremme økt åpenhet om hvordan dyrevelferd styres, og vi har sett et flertall av de globale næringsmiddelbedriftene svare på disse forventningene.

Til sammenligning med BBAW Nordic-resultatene, viser tabell 4.1 hvordan de 57 globale næringsmiddelbedriftene rangert av BBAW Global siden 2012 har (i de fleste tilfeller) forbedret scorene sine, noe som antyder økende fokus på dyrevelferdsforvaltning og -rapportering. Med tanke på at noen bedrifter kan forflytte seg både opp- og nedover i nivå, viser tabell 4.1 nettoeffekten av disse bevegelsene på tvers av nivåer. Totalt 45 virksomheter (82 %) har flyttet opp minst ett nivå siden 2012, og av disse har 13 (24 %) flyttet opp ett nivå, 21 (38 %) to nivåer og 11 (20 %) hele tre nivåer. Disse forbedringene er enda mer imponerende i lys av innstramningen av Benchmark-kriteriene og den økte vektleggingen av resultatrapportering og innvirkning for å vise den konkrete effekten av BBAW-programmet på næringsmiddelbedriftenes praksis.

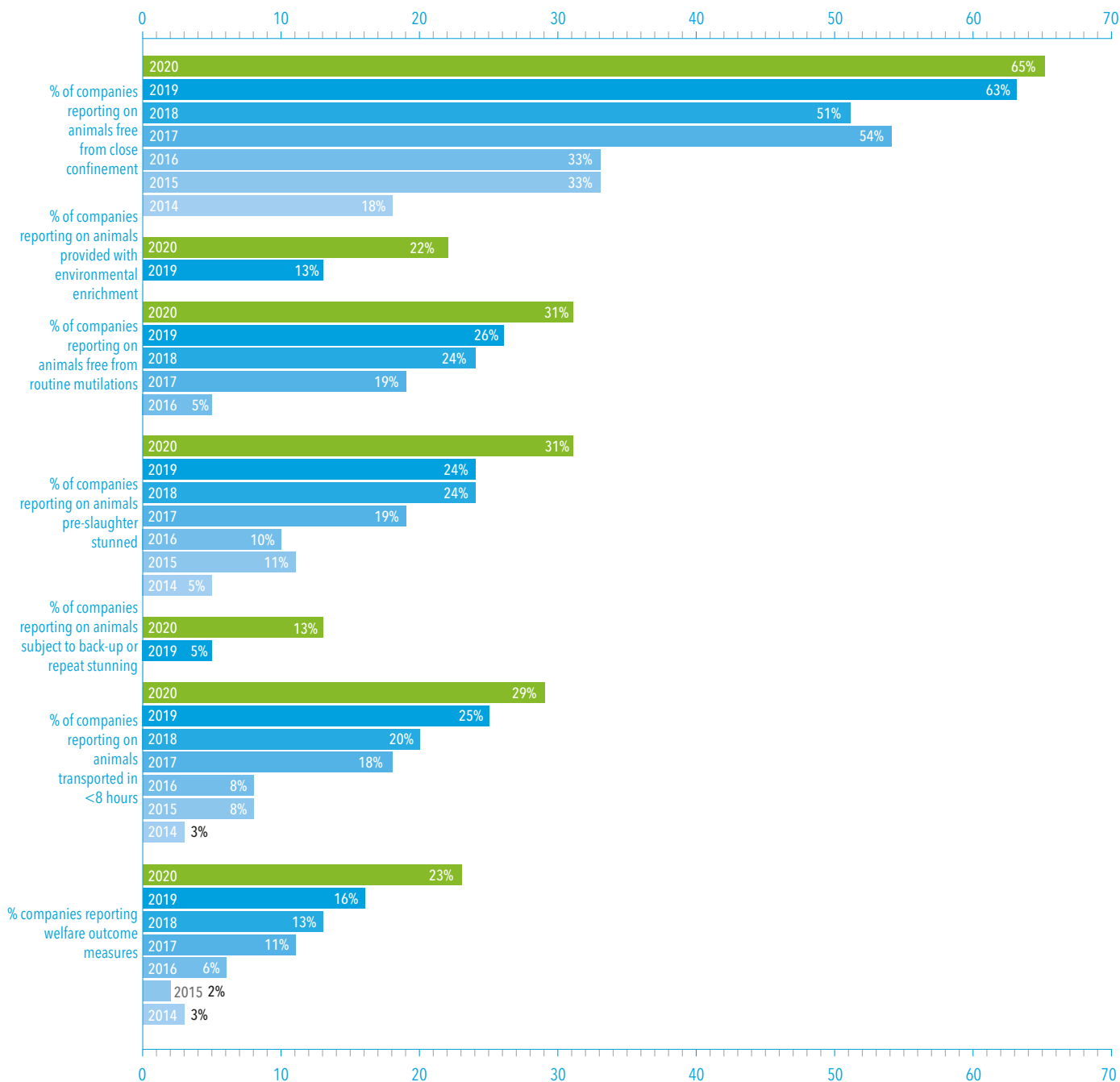
Tabell 4.1: Global BBAW nivåendringer 2012 – 2020 (trendbedrifter)

Ned 1 nivå	Ingen nivåendring	Opp 1 nivå	Opp 2 nivåer	Opp 3 nivåer
Subway/ Doctor's Associates Inc	Autogrill Co-op (UK) Gategroup Holding Groupe Lactalis ICA Gruppen McDonald's Corporation Müller Group Starbucks Unilever	Arla Foods Coop Group (Switzerland) Compass Group J Sainsbury Mars Mercadona Metro AG Noble Foods* Royal FrieslandCampina SSP Group Terrena Group Tyson Foods Umoe Gruppen Vion Food Group Wm Morrison	2 Sisters Food Group ALDI Süd Aramark Associated British Foods Camst Carrefour Cremonini Danish Crown Groupe Danone JD Wetherspoon Lidl Stiftung & Co Marfrig Global Foods Marks & Spencer* Migros Mitchells & Butlers REWE Group Schwarz Unternehmens Treuhand KG/ Kaufland Tesco Walmart Inc/Asda Whitbread Yum! Brands	Auchan Holding Barilla Cargill Casino Cranswick* Elior Group Greggs Nestlé Premier Foods Sodexo Waitrose*
1	9	15	21	11

*Nivå-1 bedrift i 2020

For bedrifter som vil ta både risikoen og mulighetene knyttet til dyrevelferd på alvor, er det første skrittet å formalisere sine forpliktelser i en dyrevelferdspolicy før de setter forpliktelsene ut i praksis, både internt og i sine forsyningskjeder. Som en del av denne implementeringsprosessen bør bedrifter sette i gang overvåking av fremdriften, målt i forhold til sine uttalte forpliktelser og målsetninger. BBFAW er opptatt av å fremme økt dyrevelferd i globale verdikjeder og oppfordrer bedriftene til å vise fremgang i retning av bedre dyrevelferdsstandarder gjennom sine årlige vurderinger. For å illustrere utviklingen av virksomhetenes resultatrapportering, viser figur 4.1 hvordan de globale BBFAW-selskapene har forbedret rapporteringen de siste seks årene. Dette understreker igjen BBFAWs funksjon som en endringsprosess der trinnvise forbedringer gjøres år etter år, og som reflekterer virksomhetenes gradvise modning i deres tilnærming til dyrevelferdsforvaltning.

Figur 4.1 BBFAW Global - Virksomhetenes resultatrapportering 2014-2020

Kommentar til figuren: Spørsmål om resultatrapportering ble innført i den globale BBFAW Benchmark i 2014, og flere spørsmål ble lagt til i 2016, 2018, 2019 og 2020.

Referansemålingene i BBFAW driver også endring ved at institusjonelle investorer kan bruke dataene til å vurdere forretningsrisikoen og -mulighetene knyttet til dyrevelferd for de enkelte næringsmiddelbedriftene. Disse dataene kan brukes til å gi innsikt i bedriftenes ledelseskvalitet og vurdere egnetheten til selskaper for inkludering i etiske fond, og for å identifisere potensielle investeringsmuligheter i matsektoren. Investorer bruker også BBFAW-data når de skal engasjere seg i virksomheter, både for å prioritere aktuelle selskaper (f.eks. for å identifisere ledende bedrifter og de som henger etter) og for å definere sine forventninger (f.eks. om at selskaper vil oppnå en bestemt BBFAW nivå-rangering innen en bestemt tidsfrist).

BBFAW og investormiljøet

Det er et kollektivt ansvar å forbedre velferden til alle produksjonsdyr, et ansvar som åpenbart også omfatter næringsmiddelvirksomheter og deres investorer. I løpet av de ni gangene vi har gjennomført den globale BBFAW Benchmark, har vi proaktivt engasjert oss i investormiljøet. Vi har oppfordret investorer til å bruke sin innflytelse til å oppfordre selskaper til iverksetting av dyrevelferdstiltak. Vi har etablert den første globale investorerklæringen om dyrevelferd og et globalt BBFAW investorsamarbeid om dyrevelferd. Begge initiativene støttes nå av mer enn 30 institusjonelle investorer med over £ 2,3 billioner i forvaltningskapital.

Resultatene av vår innsats viser at investorer i økende grad vil engasjere seg i selskaper for å motivere dem til å bedre håndtere spørsmålet om dyrevelferd. Dette engasjementet er ofte nevnt av virksomhetene som en nøkkeldriver for iverksetting av dyrevelferdstiltak. Siden den første BBFAW evalueringen i 2012 har investorenes syn på dyrevelferd endret seg dramatisk - fra det å bli sett på som et nisjeinvesteringstema, til dagens situasjon med mye oppmerksomhet om viktigheten av å vurdere og håndtere investeringsrisikoen og -mulighetene knyttet til dyrevelferd.

I sitt engasjement med selskaper om deres tilnærming til dyrevelferd, ser investorene i økende grad etter dokumentasjon på at selskapenes ledelsesprosesser faktisk påvirker dyrevelferden i verdikjedene. I 2020 skrev investorer i BBFAWs investorsamarbeid til direktørene i alle virksomheter som omfattes av den globale BBFAW Benchmark for å rose ledende selskaper og selskaper som viste en positiv trend for deres resultater og for å utfordre de som henger etter til å forbedre seg. Totalt sendte 69 av de 150 selskapene formelle svar til investorene. Dette er den høyeste svarprosenten vi hittil har hatt, noe som gjenspeiler investorenes påvirkningskraft når det gjelder å sikre dyrevelferdens plass på bedriftenes dagsorden.

For BBFAW Nordic har reisen nettopp begynt. Planen er at vurderingene skal fortsette på årlig basis, både i Norge og, etter hvert, i de andre nordiske landene. Engasjement med virksomhetene står sentralt i referansemålingsprosessen. Derfor vil BBFAW Nordic-partnerne og BBFAW-sekretariatet fortsette å engasjere seg med selskapene og gi løpende støtte til disse om hvordan de kan bruke BBFAW til å forbedre styringen av og samtidig gi økt innsyn i dyrevelferden.

Basert på funnene fra den første BBFAW Nordic referansemålingen, anbefaler vi norske næringsmiddelbedrifter i det kommende året å:

- Formalisere sine holdninger til dyrevelferd, både generelt og til spesifikke dyrevelferdsspørsmål
- Gi mer detaljerte beskrivelser av hvordan dyrevelferd styres og håndteres både internt og gjennom verdikjedene
- Rapportere om standardene som allerede omfattes av lovgivningen i Norge og om hvilke tiltak som iverksettes for å sikre samsvar med regelverket
- Sette klare forbedringsmål for å vise at selskapet stadig utvikler seg i tråd med forventningene til økt dyrevelferd
- Styrke resultatrapporteringen ved å angi andel dyr i den totale verdikjeden som representeres av de rapporterte dataene

Vedlegg 1: 2020 BBFAW – Omfang og metode

Strukturen til BBFAW Nordic er i samsvar med den globale BBFAW-metodikken, og følger måten virksomhetene rapporterer om andre bærekraftsrelaterte spørsmål på. For et hvilket som helst samfunns- eller miljøtema forventer investorer og andre aktører generelt at selskaper oppgir:

- Informasjon om selskapets virksomhet i den grad slik informasjon er nødvendig for å sette virksomhetens sosiale og miljømessige effekter i sammenheng.
- En beskrivelse av selskapets ledelses- og styringssystemer og prosesser når det gjelder de aktuelle miljø- eller samfunnsspørsmålene.
- Detaljer om selskapets retningslinjer for aktuelle spørsmål.
- Deres mål og viktige resultatindikatorer for de aktuelle problemstillingene, sammen med en drøfting av hvordan de har tenkt å oppnå disse målene.
- En beskrivelse av selskapets engasjement med relevante aktører om aktuelle problemstillinger.
- En vurdering av selskapets fremgang når det gjelder måloppnåelse, sammen med en drøfting av faktorene som har påvirket deres resultater.
- En vurdering av måloppnåelse sett i forhold til selskapets policy og andre inngåtte forpliktelser (f.eks. etiske retningslinjer).

Referansemålingene i BBFAW Nordic er utformet i samsvar med disse forventningene, og i tillegg har ledende dyrevelferdsorganisasjoner gitt innspill om viktige dyrevelferdsutfordringer i landbruket.

I henhold til BBFAW Nordic-metodikken anses ikke henvisning til nasjonale lover eller forskrifter som tilstrekkelig, siden det generelt finnes lite bevissthet om spesifikke lov- eller forskriftskrav utenfor virksomhetene, og fordi selskaper vanligvis opererer på tvers av geografiske områder, der krav varierer i de ulike myndighetsområder. Videre opererer bedrifter ofte etter standarder som går utover minimumskravene. Dermed forventes det at selskapene gir en klar beskrivelse av hvilke standarder de opererer etter på tvers av alle relevante geografiske områder.

BBFAW Nordic-vurderingen dekker de følgende fire hovedområder:

1. Ledelsesforankring og policy

1. Virksomheter bør gi en generell beskrivelse av hvorfor dyrevelferd er viktig for deres forretningsdrift, inkludert en diskusjon om forretningsrisiko og -muligheter.
2. Virksomhetene bør publisere en overordnet policy for dyrevelferd som angir hovedprinsipper og oppfatninger om dyrevelferd, og som forklarer hvordan disse oppfatningene omtales og håndteres i virksomheten. Denne policyen bør inneholde:
 - a. En tydelig uttalelse om hvorfor dyrevelferd er viktig for virksomheten.
 - b. Et tydelig standpunkt om virksomhetens forventede standarder for dyrevelferd.
 - c. En beskrivelse av prosessene (f.eks. oppsyn fra toppledelse, forpliktelser om kontinuerlige forbedringer, resultatovervåking, korrigerende tiltak, offentliggjøring av resultater) som er på plass for å sikre en vellykket implementering av policyen.
 - d. En tydelig definisjon av policyens omfang, spesielt hvorvidt den gjelder for alle relevante dyrearter eller ikke (bl.a. hvorvidt denne policyen – eller ev. en annen – gjelder for fiskeoppdrett), hvorvidt policyen gjelder i alle geografiske områder eller ikke, og hvorvidt policyen gjelder for alle produktene som virksomheten produserer, fremstiller eller selger, eller ikke. En vanlig årsak til at bedrifter ikke får full uttelling for spørsmål i dette hovedområde er nettopp at det ikke kommer tydelig frem hvilke arter, produkttyper eller geografiske områder en retningslinje eller forpliktelse gjelder for.

3. Virksomheter bør formulere sitt standpunkt om viktige dyrevelferdsspørsmål, blant annet oppbinding, fiksering og bruk av bur, intensive driftsformer for husdyr og fisk, tilgang på artsspesifikk miljøberikelse, bruk av kjøtt fra genmodifiserte eller klonede dyr eller deres avkom eller etterkommere, bruk av vekstfremmende midler, profylaktisk bruk av antibiotika, tiltak for å unngå smertefulle rutineinngrep, tiltak for å unngå bruk av kjøtt fra dyr som ikke ble bedøvet før avliving, samt lange transporter av levende dyr.

2. Styring og ledelse

1. Virksomheter bør spesifisere hvem (dvs. stilling/tittel til den eller de relevante personene) som er ansvarlig for håndtering av dyrevelferdsrelaterte problemstillinger på daglig basis, og hvem på toppledelsesnivå som er ansvarlig for oppfølging og implementering av virksomhetens policy for dyrevelferd.
2. Virksomheter bør definere mål for kontinuerlig forbedring av dyrevelferden, og:
 - a. Offentliggjøre disse målene. Disse kan være knyttet til prosess (f.eks. å formalisere styringssystemer for dyrevelferd, innføre eksterne revisjoner), resultatmål (f.eks. fase ut inhuman praksis, sikre at bestemte standarder overholdes for alle arter) eller en kombinasjon av disse.
 - b. Spesifisere parametrene som brukes for å evaluere resultatene i forhold til egne mål.
 - c. Forklare hvordan målene skal nås, blant annet detaljer om kapitalbehov og andre kostnader som forventes å påløpe, samt tidsrammer for måloppnåelse.
 - d. Rapportere om resultatoppnåelse i forhold til egne mål.
3. Virksomheter bør beskrive interne systemer for kontroll og oppfølging av dyrevelferd. Dette bør omfatte:
 - a. Opplæring i dyrevelferd for aktuelle ansatte.
 - b. Tiltak som iverksettes ved avvik fra egen dyrevelferdspolicy.
 - c. Overvåkingsprosesser som er iverksatt for å sikre overholdelse av egen dyrevelferdspolicy.
4. Virksomheter bør beskrive hvordan deres dyrevelferdspolicy implementeres i forsyningskjeden. Dette bør omfatte en diskusjon av:
 - a. Hvordan problemstillinger knyttet til dyrevelferd er innlemmet i leverandøravtaler eller etiske retningslinjer,
 - b. Hvordan problemstillinger knyttet til dyrevelferd blir vurdert under tilsyn og revisjoner.
 - c. Hvordan sikres det at ansatte og leverandører har og vedlikeholder kompetanse om dyrevelferd (f.eks. gjennom opplæring).
5. Virksomheter bør rapportere om husdyrproduksjon skjer i henhold til egen standard, en nasjonal sertifiseringsordning eller tredjeparts ordninger som blant annet bransjens dyrevelferdsordninger, Dyrevermerket, RSPCA Assured, Label Rouge, GLOBALG.A.P. eller EUs økologiske driftsregler.

3. Innovasjon og pådriverfunksjon

1. Virksomheter bør opplyse om hvorvidt de er involvert i forsknings- og utviklingsprogrammer for å fremme dyrevelferd, eller i bransjeinitierte ordninger eller andre initiativer som tar sikte på å forbedre dyrevelferden.
2. Virksomheter bør beskrive hvordan de kommuniserer med sine kunder eller med forbrukere om dyrevelferd. Dette kan skje via målrettet informasjon på kundevendte nettsteder, i brosjyrer, merking, markedsføringskampanjer, live-arrangementer osv.

4. Rapportering av resultater og innvirkning

1. Virksomheter bør rapportere om oppnådde resultater innen dyrevelferd. Dette omfatter rapportering om vanlig anerkjente problemstillinger knyttet til dyrevelferd og andel dyr som påvirkes av virksomhetens policy. Slike problemstillinger er blant annet: Begrenset bevegelsesfrihet, artsspesifikk miljøberikelse, smertefulle rutineingrep, bedøving før avlving, bedøvingseffektivitet, gjennomsnittlig reisetid (ved livdyrtransport), viktige artsspesifikke velferdsindikatorer som ganglag (gait score) og tråputeskår hos slaktekylling, halebiting og halthet hos gris, benbrudd og fjærdrakt hos verpehøns, i tillegg til indikatorer forbundet med mentalværelse og naturlig atferd.
2. Virksomheter bør rapportere om utviklingen, inkludert en diskusjon om faktorer som har påvirket resultatene (positivt eller negativt).
3. Virksomheter bør rapportere om artsspesifikke, viktige velferdsparametere, målt som:
 - a. Andelen av aktuelle arter (som verpehøns, søyer, melkekyr, slaktekylling) som ikke holdes i driftsformer med sterkt begrenset bevegelsesfrihet.
 - b. Andelen av aktuelle arter (som verpehøns, gris, melkekyr) som ikke utsettes for smertefulle rutineingrep.
 - c. Andelen av slaktekyllinger fra linjer med lavere tilvekst og bedre velferdspotensiale.
 - d. Andelen dyr som bedøves før avlving.
 - e. Andel dyr som transporteres innenfor angitt maksimal transporttid

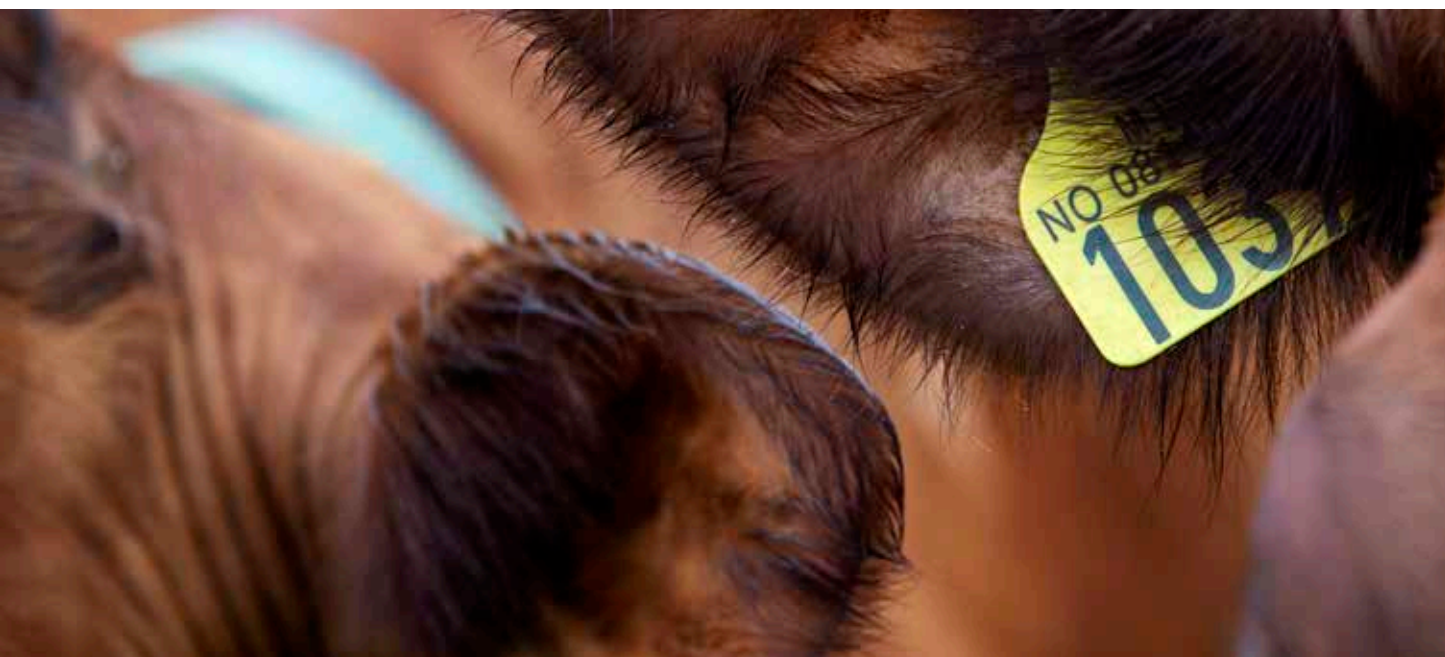
NB! I de tilfellene hvor det ikke er mulig å gi fullstendige anslag over omfang eller forsyningsandel på grunn av begrenset informasjon (f.eks. hvis det ikke er klart om rapportert data dekker alle solgte produkter, alle geografiske områder etc.), blir bedrifter tildelt minimums- eller delvis poengsum.

Vekting

Totalt består referansemålingene i BBFAW Nordic av 37 spørsmål, og poeng tildeles til hver av de fire hovedområdene.

Tabell A1: BBFAW Nordic – Vekting av de ulike hovedområdene

Hovedområde	Vekting 2020 (%)
1. Ledelsesforankring og policy (11 spørsmål)	26
2. Styring og ledelse (6 spørsmål)	28
3. Innovasjon og pådriverfunksjon (2 spørsmål)	11
4. Rapportering av resultater og innvirkning (18 spørsmål)	35 (Herav: Spørsmål om resultater vektet med 40% og innvirkningsspørsmål med 60%)

Virksomhetene i BFAW Nordic 2020

BBFAW Nordic 2020 evaluerte 26 næringsmiddelbedrifter i Norge. Disse bedriftene ble valgt ut fra deres betydning og størrelse i det norske markedet. I det første utvalget ble det lagt vekt på næringsmiddelbedrifter (20 av 26). I tillegg ble fire dagligvareaktører og to hotellkjeder valgt ut. Et flertall (18) er privateide bedrifter, fem er børsnotert og tre er samvirkebedrifter. Tre av de 26 bedriftene har hovedkontor utenfor Norge, men er inkludert på grunn av virksomhetens posisjon i det norske markedet.

Vurderinger i BBFAW Nordic retter seg i utgangspunktet mot eierselskap (morselskap), ikke datterselskap, men informasjon fra datterselskap er tatt med i vurderingen. Dette reflekterer målet med referansemålingen, som er å evaluere hvordan virksomheter samlet sett håndterer problemstillinger knyttet til dyrevelferd. BBFAW gir imidlertid delvis poeng for tiltak i datterselskaper eller i enkelte geografiske områder.

I tillegg til de valgte eierselskapene kunne datterselskaper i Norge be om en egen evaluering. Hensikten med dette var å gi forbrukerne informasjon om virksomheter de kjenner firmanavnet på, men ikke navnet til eierbedriften. I tillegg driver noen eierselskaper både produksjons- og omsetningsbedrifter. Som følge av dette ba tre datterselskaper (Den Stolte Hane, Norsk Kylling og Rema 1000) om en uavhengig evaluering i 2020.

Evalueringsprosessen i BBFAW Nordic

Etter kunningjøringen av BBFAW Nordic-programmet 29. august 2019 ble opplæringsmateriell og praktiske orienteringer tilbudt de utvalgte norske bedriftene som innføring i BBFAW-metodikken og prosessen. To arbeidsseminarer ble arrangert i 2019 og 2020, det første i Oslo og det andre på nett.

Anvender publisert informasjon

BBFAW-vurderinger er utelukkende basert på informasjon som er offentlig tilgjengelig på vurderingstidspunktet. Årsakene til dette er å oppmuntre til økt åpenhet, som er et sentralt mål for BBFAW, og sikre at virksomheter vurderes på en konsekvent måte (dvs. ved bruk av en upartisk, objektiv vurdering av offentlig tilgjengelig informasjon). Vurdering av virksomhetene er dermed basert på informasjon som var offentlig tilgjengelig i vurderingsperioden, som varte fra desember 2020 til januar 2021. Informasjonen som ble gjennomgått for hver virksomhet inkluderte formelle rapporter (f.eks. årsrapporter, rapporter om samfunnsansvar), informasjon på virksomhetens bedrifts- og forbrukernettsider og informasjon gitt i dokumenter som pressemeldinger og 'Ofte stilte spørsmål' på bedriftenes nettsider. Vi gjennomførte tilsvarende grundige gjennomganger av nettsidene til virksomhetenes datterselskaper og merkevarer. Der det var relevant, gikk vi også gjennom innlegg på sosiale medier (men bare når disse var integrert i bedriftens hjemmeside). Vi tok ikke hensyn til informasjon gitt på andre organisasjoners nettsider, men som ikke ble gitt av bedriftene omfattet av BBFAW Nordic Benchmark. Grunnen til dette er at fravær av offentliggjort informasjon reiser spørsmål om hvor mye vekt selskapet egentlig legger på dyrevelferd.

Kvalitetssikring og bedriftsrevisjon

For å sikre at evalueringsprosessen er konsistent, rekrutteres og trenes revisorene av BBFAW-sekretariatet (Chronos Sustainability). Dette sikrer at alle revisorene er upartisk i forhold til det norske markedet. Revisorene får årlig opplæring i BBFAWs metodikk og evalueringsprosess. Alle bedriftsrapporter blir fagfellevurdert av et seniormedlem av det globale revisjonsteamet i BBFAW. Formålet med fagfellevurderingen er å sikre at fakta i revisjonen er korrekte og at kriteriene har blitt tolket og brukt konsekvent.

Etter den første revisjonsrunden ble de enkelte bedriftsrapporter gjennomgått av Animalia³ for språklig tolkning og faktasjekk. De vurderte bedriftene ble deretter invitert til å gi tilbakemelding på foreløpig rapport. Bedriftene fikk online tilgang til sine foreløpige rapporter og scorer i februar 2021. Denne høringsrunden er viktig, da bedriftene får mulighet til å gi tilbakemelding på feilscoreing eller om det fantes informasjon i det offentlige rom på revisjonstidspunktet som hadde blitt oversett eller feiltolket.

Elleve (42 %) av de 26 virksomhetene som ble evaluert, kommenterte sine foreløpige resultater. Kommentarene var i hovedsak av forklarende karakter, samt henvendelser om å avklare konkrete uttalelser eller vurdere ytterligere dokumentasjon. Som et resultat av disse kommentarene fikk ni bedrifter forbedret sin poengsum. Bedriftene fikk tilgang til de konfidensielle sluttrapportene, nivå-rangeringene og en oppsummering med anbefalte forbedringstiltak i april 2021.

For en mer omfattende beskrivelse av BBFAW metodikken, se:

<https://bbfaw-nordic.com/publikasjoner/>

The Business Benchmark on Farm Animal Welfare: Norge (bbfaw-nordic.com)

<https://bbfaw.com/media/1943/bbfaw-methodology-report-2020.pdf>

³Animalia er Norges ledende fag- og utviklingsmiljø innen kjøtt- og eggproduksjon, se <https://www.animalia.no>

Vedlegg 2: 2020 BBFAW Nordic - Virksomhetsoversikt

	Bedrift	Eierskap	ICB klassifisering	Basert i (land)
1.	Den stolte hane AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
2.	Fatland Meat AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
3.	Furuseth AS Avd Slakteri	Privat	3570: Food Producer	Norge
4.	Gårdsand AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
5.	Grilstad AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
6.	Horns Slakteri AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
7.	Jens Eide AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
8.	Kavli Holding/Q-meierierne AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
9.	Nomad Foods/Findus Norge AS	Offentlig	3570: Food Producer	UK
10.	Nordfjord kjøtt AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
11.	Nordlaks Holding AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
12.	Norsk Kylling AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
13.	Nortura SA	Samvirke	3570: Food Producer	Norge
14.	Orkla ASA	Offentlig	3570: Food Producer	Norge
15.	Salmar ASA	Offentlig	3570: Food Producer	Norge
16.	Scandi Standard	Privat	3570: Food Producer	Sverige
17.	Scandza/Leiv Vidar AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
18.	Tine meieri SA	Samvirke	3570: Food Producer	Norge
19.	Toten eggpakkeri AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
20.	Ytterøykylling AS	Privat	3570: Food Producer	Norge
21.	Coop Norge	Samvirke	5337: Food Retailers and Wholesalers	Norge
22.	Norgesgruppen ASA	Offentlig	5337: Food Retailers and Wholesalers	Norge
23.	Rema 1000 AS	Privat	5337: Food Retailers and Wholesalers	Norge
24.	Reitangruppen	Privat	5337: Food Retailers and Wholesalers	Norge
25.	Nordic Choice Hotels AS	Privat	5757: Restaurants and Bars	Norge
26.	Scandic Hotels Group AB	Offentlig	5757: Restaurants and Bars	Sverige

Takk til

Denne rapporten er utarbeidet av BBFAW Nordics sekretariat, som er drevet av Chronos Sustainability Ltd. Hovedforfatterne er Elisabeth Tjärnström og Nicky Amos, med bidrag fra Dr. Steve Webster, og Dr. Nathan Rhys Williams, Jessica Axberg, Amanda Williams, Dr. Rory Sullivan, Darren Vanstone, Dr. Heleen van de Weerd, Dr. Jon Day og Robert Black.

Vi vil takke følgende for deres støtte til prosjektet og deres bidrag til design og utvikling av BBFAW Nordic Benchmark 2020:

- Dag-Henning Reksnes, Trine Torkildsen, Marthe Bogerud, Hanne Svärd (MatPrat)
- Elisiv Tolo, Guro Vasdal (Animalia)
- Bjørn-Ole Juul-Hansen, Fredrik Strømmen, Svein-Erik Eide (KLF)
- De mange bedriftene som deltok i møter og webinarer, diskuterte med BBFAW Nordics sekretariat og som ga tilbakemelding på vurderingene.
- Compassion in World Farming for inspirasjon til og fortsatt ledelse av det globale BBFAW-programmet siden starten i 2012.

Foto:

Forside: Thomas Kleiven / matpratintern.imageshop.no

Side 3: Luke Stackpoole / Unsplash.com

Side 4: Tommy Ellingsen / matpratintern.imageshop.no

Side 6: Tommy Ellingsen / matpratintern.imageshop.no

Side 8: Thomas Kleiven / matpratintern.imageshop.no

Side 13: Thomas Kleiven / matpratintern.imageshop.no

Side 14: Thomas Kleiven / matpratintern.imageshop.no

Side 16: Tommy Ellingsen / matpratintern.imageshop.no

Side 22: Thomas Kleiven / matpratintern.imageshop.no

Side 24: Volkan Kacmaz / Unsplash.com

Omslagsside: William Moreland / Unsplash.com

Bakside: Thomas Kleiven / matpratintern.imageshop.no

Oversettelse fra engelsk: Biotext – Karl Kerner

BBFAW
NORDIC

Business Benchmark
on Farm Animal Welfare

